

GE684105

การคิดเชิงวิพากษ์และการตัดสินใจ (Critical Thinking and Decision Making)

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการพัฒนา

คำอธิบายรายวิชา

กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล มีระบบ และมีวิจาร์ณญาณใน การ
วิเคราะห์ปัญหา รวมถึงการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ ใน
สถานการณ์ต่าง ๆ การฝึกฝนทักษะการประเมินข้อมูล การแยกแยะข้อ
เท็จจริงจากความคิดเห็น และ การตัดสินใจที่มีข้อมูลสนับสนุน

จำนวนหน่วยกิต 3(3-0-6)

จุดมุ่งหมายของรายวิชา

1. อธิบายแนวคิดและกระบวนการคิดเชิงวิพากษ์และการตัดสินใจอย่างมีระบบและมีเหตุผล
2. ประเมินและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อแยกแยะข้อเท็จจริงจากความคิดเห็นและนำมาประกอบการตัดสินใจ
3. ใช้ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ในการแก้ไขปัญหาและตัดสินใจในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์

การพัฒนานักศึกษาตามผลลัพธ์การเรียนรู้ในรายวิชานี้

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs)

PLO1 : ประยุกต์และอธิบายแนวคิดแนวปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพตนเอง
การพัฒนาทักษะอาชีพ และการสร้างสรรค์นวัตกรรมการพัฒนาในการดำรง
ชีวิตยุคดิจิทัล

PLO2 : มีทักษะการแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตอย่างสร้างสรรค์

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLOs) และระดับบทเรียน (LLOs)

ระดับรายวิชา (CLOs)	ระดับบทเรียน (LLOs)	เชื่อมโยงกับ PLOs
CLO1 อธิบายแนวคิดพื้นฐานของการคิดเชิงวิพากษ์และกระบวนการตัดสินใจอย่างมีระบบ	LLO1 อธิบายแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการคิดเชิงวิพากษ์และการตัดสินใจ LLO2 วิเคราะห์กระบวนการคิดและแยกแยะข้อมูล ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น และอคติ	PLO1
CLO2 วิเคราะห์และประเมินข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อแยกแยะข้อเท็จจริงและความคิดเห็นได้อย่างมีวิจารณญาณ	LLO3 ประยุกต์ใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์ปัญหาและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล	PLO1
CLO3 ประยุกต์ใช้ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันหรือบริบทของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	LLO4 สังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ	PLO2
	LLO5 ใช้ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ในสถานการณ์จริงเพื่อการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์	

แผนการจัดกระบวนการเรียนรู้

หน่วยที่ 1

แนวคิดพื้นฐาน
ของการคิดเชิง
วิพากษ์

หน่วยที่ 2

การวิเคราะห์
ข้อมูลและ
การแยกแยะข้อ
เท็จจริง

หน่วยที่ 3

เครื่องมือการคิด
และการตัดสินใจ

หน่วยที่ 4

การตัดสินใจใน
สถานการณ์จริง

หน่วยที่ 5

การคิดเชิงวิพากษ์
เพื่อการแก้ปัญหา
อย่างสร้างสรรค์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

แนวคิดพื้นฐานของการคิดเชิงวิพากษ์

1. ความหมายและองค์ประกอบของการคิดเชิงวิพากษ์
2. ความสำคัญของการคิดเชิงวิพากษ์ในชีวิตประจำวันยุคดิจิทัล
3. อุปสรรคของการคิดอย่างมีเหตุผล

(หน่วยการเรียนรู้ที่ 1)

การจัดกระบวนการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนรู้

1. **เส้นทางการเรียนรู้** : เริ่มจากการตระหนักรู้ถึงพฤติกรรมความคิดของตนเอง → ทำความเข้าใจแนวคิดการคิดเชิงวิพากษ์ → วิเคราะห์วิธีคิดอย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ

2. **เรียนรู้แนวคิดแนวปฏิบัติ** :

- การคิดเชิงวิพากษ์
- ทฤษฎีการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง (Transformative Learning Theory)

3. **กิจกรรมการเรียนรู้** : “เริ่มต้นที่ความคิด: เข้าใจตนเอง เข้าใจเหตุผล”

- สำรวจแนวคิดตนเองเกี่ยวกับ “การคิด”
- กรณีศึกษา: “วิธีคิดที่นำไปสู่ผลลัพธ์แตกต่าง”
- ระดมสมองเรื่อง “ความสำคัญของการคิดอย่างมีเหตุผล”
- อภิปรายแนวทางพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์

(หน่วยการเรียนรู้ที่ 1)

วิธีการประเมินผล/เครื่องมือวัดผล

- แบบประเมินตนเอง ก่อน/หลังเรียน
- แบบฝึกหัด “Identify Bias”
- การอภิปราย

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแยกแยะข้อเท็จจริง

1. วิธีประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล
2. เทคนิคการแยกแยะข้อเท็จจริงและความคิดเห็น
3. การรู้เท่าทันอคติทางความคิด (Cognitive Bias)
และการตีความข้อมูล (Interpreting data)

(หน่วยการเรียนรู้ที่ 2)

การจัดกระบวนการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนรู้

1. **เส้นทางการเรียนรู้** :สำรวจแหล่งข้อมูล → วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือ → แยกแยะข้อเท็จจริง ความคิดเห็น และอคติ

2. **เรียนรู้แนวคิดแนวปฏิบัติ** :

- การรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy)
- ทฤษฎีอคติทางความคิด (Cognitive Bias Theory)

3. **กิจกรรมการเรียนรู้** : “แยกแยะจริงเท็จ คิดเท่าทันสื่อ: วิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณ”

- วิเคราะห์บทความข่าวปลอมและข่าวจริง
- กิจกรรม “Fact vs Opinion Sorting”
- วิเคราะห์สื่อออนไลน์ด้วยเกณฑ์ความน่าเชื่อถือ (CRAAP Test)
- ระดมสมองวิธีประเมินแหล่งข้อมูลบนสื่อสังคม

(หน่วยการเรียนรู้ที่ 2)

วิธีการประเมินผล/เครื่องมือวัดผล

- แบบฝึกวิเคราะห์ข่าวปลอม
- การใช้เกณฑ์ CRAAP
- แบบประเมินกลุ่ม

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

เครื่องมือการคิดและการตัดสินใจ

1. เครื่องมือการคิดและการตัดสินใจ
2. การตั้งคำถามเพื่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
3. กระบวนการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล (Rational Decision-Making Process)

(หน่วยการเรียนรู้ที่ 3)

การจัดกระบวนการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนรู้

1. **เส้นทางการเรียนรู้** : ทำความเข้าใจเครื่องมือการคิดเชิงระบบ → ทดลองใช้กับปัญหาจริง → สรุปผลและสะท้อนประสิทธิภาพ

2. **เรียนรู้แนวคิดแนวปฏิบัติ** :

- ทักษะการคิด (Thinking Skills)
- การคิดและการตัดสินใจ
- ทฤษฎีการแก้ปัญหา (Problem-Solving Theory)

3. **กิจกรรมการเรียนรู้** : “คิดเป็นระบบ ตัดสินใจเป็นขั้นตอน”

- ฝึกใช้เครื่องมือการคิดกับปัญหาสมมุติ
- จำลองการตัดสินใจโดยใช้ Rational Decision-Making Model
- วิเคราะห์สถานการณ์จำลองและนำเสนอการตัดสินใจ

(หน่วยการเรียนรู้ที่ 3)

วิธีการประเมินผล/เครื่องมือวัดผล

- แบบฝึกการใช้เครื่องมือ (SWOT, Fishbone, Mind Map)
- การวางแผนตัดสินใจ
- Checklist การคิดเป็นขั้นตอน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

การตัดสินใจในสถานการณ์จริง

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ (ข้อมูล, อารมณ์, ความเชื่อ, บริบท)
2. การประยุกต์ใช้การคิดเชิงวิพากษ์กับปัญหาจริง
3. การวิเคราะห์ผลลัพธ์ของการตัดสินใจ

(หน่วยการเรียนรู้ที่ 4)

การจัดกระบวนการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนรู้

1. **เส้นทางการเรียนรู้** : เข้าใจปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ → วิเคราะห์สถานการณ์จริง → ตัดสินใจโดยมีเหตุผลและข้อมูลสนับสนุน

2. **เรียนรู้แนวคิดแนวปฏิบัติ** :

- การเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning)
- กรอบการตัดสินใจทางจริยธรรม (Ethical Decision-Making Framework)

3. **กิจกรรมการเรียนรู้** : “ตัดสินใจให้ดี ชีวิตก็ก้าวไปไกล”

- Case study เชิงจริยธรรม/ธุรกิจ: สถานการณ์ในชีวิตประจำวัน/องค์กร
- จำลองสถานการณ์และเสนอแนวทางตัดสินใจ
- เขียน Reflection เปรียบเทียบ “การตัดสินใจที่ดี” กับ “การตัดสินใจที่ล้มเหลว”

(หน่วยการเรียนรู้ที่ 4)

วิธีการประเมินผล/เครื่องมือวัดผล

- วิเคราะห์กรณีศึกษา
- แบบประเมินการตัดสินใจเชิงจริยธรรม
- Reflection

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5

การคิดเชิงวิพากษ์เพื่อการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

1. การบูรณาการการคิดเชิงวิพากษ์กับการคิดเชิงสร้างสรรค์สิ่งใหม่
และพัฒนานวัตกรรม
2. การคิดเชิงระบบและการวิเคราะห์ปัญหาเชิงระบบ (Systems Thinking)
3. กระบวนการพัฒนาแนวทางแก้ปัญหาหรือนวัตกรรม

(หน่วยการเรียนรู้ที่ 5)

การจัดกระบวนการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนรู้

1. **เส้นทางการเรียนรู้** : สังเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อน → สร้างสรรค์แนวทางแก้ปัญหา → ลงมือทำและสะท้อนผล

2. **เรียนรู้แนวคิดแนวปฏิบัติ** :

- Systems Thinking, Creative Thinking, Design Thinking, Innovative thinking
- STEAM4Innovator
- การแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ (Creative Problem Solving)

3. **กิจกรรมการเรียนรู้** : “คิดให้ลึก แก้ให้ได้ สร้างสรรค์ให้ใช้ได้จริง”

- ใช้ Design Thinking หรือ STEAM4Innovator กับปัญหาที่นักศึกษากำหนดเอง
- การออกแบบแนวทางแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
- การนำเสนอแนวทางและรับ feedback

(หน่วยการเรียนรู้ที่ 5)

วิธีการประเมินผล/เครื่องมือวัดผล

- กิจกรรม/นวัตกรรม
- Peer evaluation
- สะท้อนการเรียนรู้

การประเมินผลลัพท์การเรียนรู้

ผลลัพท์การเรียนรู้	กิจกรรมการประเมินผลการเรียนรู้	สัปดาห์ ที่ประเมินผล	สัดส่วน คะแนน 100%
PLO1 , CLO1 , LLO1	1. กิจกรรมการเรียนรู้: “เริ่มต้นที่ความคิด: เข้าใจตนเอง เข้าใจเหตุผล”	สัปดาห์ 1–3	10%
PLO1 , CLO1 , LLO2–3	2. กิจกรรมการเรียนรู้: “แยกแยะจริงเท็จ คิดเท่าทันสื่อ: วิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณ”	สัปดาห์ 4–6	20%
PLO2 , CLO3 , LLO4	3. กิจกรรมการเรียนรู้: “คิดเป็นระบบ ตัดสินใจเป็นขั้นตอน”	สัปดาห์ 7–9	20%
PLO2 , CLO3 , LLO5	4. กิจกรรมการเรียนรู้: “ตัดสินใจให้ดี ชีวิตก็ก้าวไปไกล”	สัปดาห์ 10–12	10%
	5. กิจกรรมการเรียนรู้: “คิดให้ลึก แก้ให้ได้ สร้างสรรค์ให้ใช้ได้จริง”	สัปดาห์ 13–15	10%
PLO1-2 , CLO1-3 , LLO1-5	6. สอบปลายภาค (ข้อสอบอัตนัย เน้นการวิเคราะห์สถานการณ์ ตัดสินใจแก้ปัญหา)	สัปดาห์ 16	30%

เกณฑ์การประเมินผล

เกณฑ์การประเมินผล ให้เกรดโดย *อิงกลุ่ม* โดยใช้คะแนนที่ (T-score) หรือ *อิงเกณฑ์* โดยคณะกรรมการตัดสินผลการสอบ จะเป็นผู้พิจารณาจากภาพรวมของคะแนน
ในกรณีอิงเกณฑ์ ให้ใช้เกณฑ์ต่อไปนี้

80 – 100	=	A	60 – 64	=	C
75 – 79	=	B+	55 – 59	=	D+
70 – 74	=	B	50 – 54	=	D
65 – 69	=	C+	0 – 49	=	F

GE684105

**การคิดเชิงวิพากษ์
และการตัดสินใจ**

Thank you